

**ИЗКУСТВЕН ИНТЕЛЕКТ И СЧЕТОВОДНАТА
ПРОФЕСИЯ: РЕГУЛАТОРНИ ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВА
И ЕТИЧНИ НАСОКИ СПОРЕД РЕГЛАМЕНТ (ЕС)
2024/1689**

Докт. Милена Миткова
МВБУ-Ботевград

Ключови думи:	Резюме
Изкуствен интелект Счетоводство Регулаторен риск Прозрачност	Настоящата статия разглежда Регламент (ЕС) 2024/1689 относно изкуствения интелект и неговото въздействие върху финансовия сектор и счетоводната професия. Въз основа на регулаторния текст и академични източници се анализират видовете риск, произтичащи от използването на ИИ в различни финансови и счетоводни практики – от високорискови приложения, като автоматизирано профилиране и кредитна оценка, до дейности с по-нисък риск, но изискващи прозрачност. Представен е и проект за Кодекс за поведение, целящ да осигури етична и професионална рамка за внедряване на ИИ в счетоводството.

1. Въведение

В условията на ускорено цифрово развитие и нарастваща роля на изкуствения интелект (ИИ) във всички сфери на обществения и икономическия живот Европейският съюз предприе важна стъпка към регулиране на тази технология чрез приемането на Регламент (ЕС) 2024/1689, известен още като Акт за изкуствения интелект. Регламентът представлява първият всеобхватен правен инструмент, създаден с цел да гарантира безопасното, етично и прозрачно използване на ИИ в рамките на вътрешния пазар на Съюза. Документът въвежда иновативен, основан на риска подход, чрез който системите с ИИ се класифицират според потенциалната им степен на въздействие върху основните права, здравето, безопасността и социалното равенство.

Въпреки че счетоводният сектор не е изрично дефиниран като високорисков в текста на регламента, редица приложения на ИИ в счетоводната и финансовата практика могат да породят значителни регулаторни и етични предизвикателства. Това е особено валидно при използване на автоматизирани решения за оценка на кредитоспособност,

профилиране на клиенти или управление на човешки ресурси. Освен това дори и системи с по-нисък риск – като автоматизирано изготвяне на оферти или генериране на синтетично съдържание – подлежат на изисквания за прозрачност и отчетност.

В този контекст настоящата статия си поставя за цел да анализира значението на Регламент (ЕС) 2024/1689 за счетоводната професия. За постигане на поставената цел авторът си поставя за изпълнение следните задачи: (1) изясняване на обхвата и принципите на регламента, (2) идентифициране на рискове при прилагането на ИИ в счетоводството, (3) анализ на релевантни научни източници и (4) предложение за етичен кодекс за професионално прилагане на ИИ, който да улесни етичното и професионално внедряване на ИИ в счетоводната дейност.

2. Регламент (ЕС) 2024/1689¹: Основи и приложимост

Регламентът (ЕС) 2024/1689, наричан още Акт за изкуствения интелект, представлява първият по рода си законодателен инструмент на Европейския съюз, който въвежда хармонизирани правила за проектиране, внедряване и използване на системи с ИИ. Основната цел на Регламента е да гарантира, че ИИ ще бъде внедряван по безопасен, прозрачен и етичен начин, съгласно ценностите на Съюза, включително защита на основните права, правовата държава и неприкосновеността на личните данни.

Ключов елемент в Регламента е класификацията на ИИ системите според нивото на риск, който те носят за хората и обществото:

- **забранени практики в областта на ИИ (неприемлив риск):** системи, които представляват явна заплаха за правата и свободите (например социално оценяване, биометрично категоризиране, оценка на риска за престъпност, основана единствено на профилиране);
- **висок риск:** основната категория, върху която се фокусира регламентът. Високорисковите системи с ИИ са тези, които имат значително вредно въздействие върху здравето, безопасността и основните права на хората в Съюза. Това са системи, използвани в критични инфраструктури, образование, заетост, биометрична идентификация и оценка на кредитоспособност²;

---

¹ Регламент (ЕС) 2024/1689 на Европейския парламент и на Съвета от 13 юни 2024 година за установяване на хармонизирани правила относно изкуствения интелект и за изменение на регламенти (ЕО) № 300/2008, (ЕС) № 167/2013, (ЕС) № 168/2013, (ЕС) 2018/858, (ЕС) 2018/1139 и (ЕС) 2019/2144 и директиви 2014/90/ЕС, (ЕС) 2016/797 и (ЕС) 2020/1828 (Акт за изкуствения интелект) (Текст от значение за ЕИП), ОВ L, 2024/1689, 12.07.2024.

² Системата не се счита за високорискова, ако не представлява значителен риск от увреждане на здравето, безопасността или основните права, включително ако не оказва съществено влияние върху резултата от вземането на решения. Това важи, ако системата е предназначена: да изпълнява точно формулирана процедурна задача, да подобри резултата от извършена преди това човешка дейност, да открива модели за вземане на решения или отклонения, без да замества човешката оценка, да изпълнява подготвителна задача преди извършването на съществена оценка. Въпреки това системата

- **системи с ИИ с ограничени задължения за прозрачност:** Регламентът налага специфични задължения за прозрачност на някои системи с ИИ независимо дали те са високорискови, или не, например системи с ИИ, предназначени да взаимодействат пряко с физически лица или които генерират синтетично съдържание, или системи за разпознаване на емоции или биометрично категоризиране;
- **други системи с ИИ (по-нисък риск):** Всички системи с ИИ, които не са забранени и не са класифицирани като високорискови, се считат за по-нисък риск. За тях няма тежки задължителни изисквания, но доставчиците и внедрителите на такива системи са насърчавани да изготвят кодекси за поведение на доброволна основа, за да прилагат някои или всички изисквания за високорискови системи, адаптирани към по-ниския риск, и се препоръчва да прилагат Регламент (ЕС) 2023/988³³ относно общата безопасност на продуктите.

Регламентът използва многопластов подход към риска: пълна забрана за „неприемливи“ рискове, строги правила за „високорискови“ системи и по-леки задължения (прозрачност, доброволни кодекси за поведение) за системите, които не попадат в тези две категории и които се разглеждат като „по-нисък риск“.

3. Влияние на регламента върху финансов сектор

Регламентът се фокусира върху специфични приложения на ИИ в рамките на финансовия сектор, които могат да имат значително въздействие върху физическите лица.

Високорискови системи с ИИ във финансовия сектор могат да бъдат:

- системи с ИИ, използвани за оценка на кредитния рейтинг или кредитоспособността на физически лица, се класифицират като високорискови. Това е така, защото те определят достъпа на тези лица до финансови ресурси или основни услуги, като жилищно настаняване, електроенергия и телекомуникационни услуги, и могат да доведат до дискриминация;
- системи с ИИ, предназначени за оценка на риска и ценообразуване във връзка със здравно застраховане и животозастраховане на

винаги се счита за високорискова, ако извършва профилиране на физически лица. Доставчикът, който счита системата за не-високорискова въз основа на тези условия, трябва да документира оценката си и да я регистрира в база данни на ЕС.

³³ Регламент (ЕС) 2023/988 на Европейския парламент и на Съвета от 10 май 2023 година относно общата безопасност на продуктите, за изменение на Регламент (ЕС) № 1025/2012 на Европейския парламент и на Съвета и на Директива (ЕС) 2020/1828 на Европейския парламент и на Съвета и за отмяна на Директива 2001/95/ЕО на Европейския парламент и на Съвета и на Директива 87/357/ЕО на Съвета, PE/79/2022/REV/1, ОВ L 135, 23.05.2023 г.

физически лица, също се класифицират като високорискови. Те могат да окажат значително въздействие върху прехраната на лицата и да нарушат основните им права, както и да доведат до сериозни последици за живота и здравето им, включително финансово изключване и дискриминация.

Системи с ИИ във финансовия сектор, които не се считат за високорискови:

- системи с ИИ, предвидени в правото на Съюза за целите на разкриването на измами при предлагането на финансови услуги и за изчисляване на капиталовите изисквания на кредитните институции и застрахователите.

Други свързани области:

- заетост и управление на работниците: системи с ИИ, използвани за подбор, наемане, решения за повишение или прекратяване на договорни отношения, разпределяне на задачи въз основа на личностни черти или наблюдение и оценка на работници, се класифицират като високорискови. Това може косвено да засегне финансовото състояние на лицата.
- достъп до основни частни и публични услуги: системи с ИИ, използвани за определяне на предоставянето, отказването, намаляването, отменянето или възстановяването на обществено подпомагане и услуги (като здравни услуги, социалноосигурителни обезщетения, социални услуги и жилищно настаняване) също се класифицират като високорискови.

4. Практически аспекти за счетоводната дейност

Въпреки че самите счетоводни дейности не се класифицират като високорискови, съгласно новия Регламент за ИИ, има няколко аспекта, при които счетоводните предприятия могат да бъдат пряко или косвено засегнати особено ако използват автоматизирани или ИИ-базирани решения в своята работа:

Индикации за висок риск, ако счетоводно предприятие използва:

- ИИ за оценка на кредитоспособност на физически лица (например при подготовка на документи за кандидатстване за финансиране);
- системи с ИИ, предназначени за автоматичен анализ на клиенти, транзакции или модели на поведение, за да оцени риска от пране на пари или финансиране на тероризъм по ЗМИП⁴ и ЗМФТ⁵, ако въздействието ѝ върху физическите лица е значимо – особено ако

⁴ Закон за мерките срещу изпиране на пари, обн. ДВ, бр. 27 от 2018 г., посл. изм., ДВ, бр. 70 от 2024 г.

⁵ Закон за мерките срещу финансиране на тероризма, обн., ДВ, бр. 16 от 2003 г, посл. изм. и доп., ДВ, бр. 84 от 2023 г.

води до автоматизирани решения като отказ от обслужване, сигнализиране към компетентни органи и др;

- система за автоматично профилиране на служители, включително изчисляване на бонуси въз основа на отчетено време, резултати, поведение, предложения за повишение или уволнение, преценка на релевантност за различни позиции на база личностен профил и други.

В този случай ще се прилагат строги изисквания за документация, прозрачност, човешки надзор и защита на данните.

Индикации за риск с изисквания за прозрачност, ако счетоводното предприятие използва:

- ИИ инструменти, които генерират синтетично съдържание (напр. автоматизирани отчети, анализи или текстове за клиенти), тя попада в групата на системите с ограничени задължения за прозрачност. Това означава, че клиентите трябва да бъдат ясно информирани, че си взаимодействат с ИИ, а не с човек;
- система с ИИ за изготвяне на оферта и определяне на цена въз основа на профилиране на клиента (например анализира индивидуални данни на клиента – като оборот, брой служители, сектор, история на плащания, поведение при преговори, използва тези данни, за да персонализира офертата или цената).

Добри практики за доброволно прилагане от счетоводни предприятия, които:

- използват ИИ за автоматизация на вътрешни процеси (напр. обработка на фактури, разпознаване на документи), могат да не попадат в нито една от рисковите категории, но се препоръчва прилагане на доброволни кодекси за поведение, свързани с прозрачност, човешки надзор и етична употреба на данни – особено когато работата засяга чувствителна финансова информация на трети страни.

Регламентът има за цел да подобри функционирането на вътрешния пазар чрез установяване на единна правна рамка за разработване, пускане на пазара, пускане в действие и използване на ИИ системи в Съюза. Това означава, че всички предприятия, използващи високорискови системи с ИИ, трябва да се съобразяват с изискванията за:

- наличие на система за управление на риска (чл. 9);
- техническа документация и съответствие (чл. 11);
- прозрачност и възможност за човешка интервенция (чл. 13);
- спазване на правилата за защита на личните данни и неприкосновеност (чл. 10).

Всички останали предприятия, които не използват високорискови системи с ИИ, могат да приемат и прилагат доброволни кодекси за поведение.

5. Литературен обзор

Развитието на нормативната рамка, свързана с изкуствения интелект, не може да бъде разглеждано изолирано от научната дискусия по темата. В тази част ще бъдат анализирани три ключови източника, които разглеждат регулацията, приложението и рисковете от ИИ в контекста на счетоводната и икономическата практика.

5.1 Изследване на Oprea et al. (2022)⁶:

Oprea et al. (2022) подлагат на критичен анализ проекторегламента на ЕС относно изкуствения интелект, подчертавайки неговата непълнота по отношение на счетоводната професия. Основната теза на авторите е, че счетоводството е пренебрегнато от регулациите във връзка с изкуствения интелект (ИИ) и неговите категории риск. Изследователите твърдят, че въпреки обширния обхват „счетоводството попада в трета категория от неразгледани индустрии.“⁷ Подчертава се, че счетоводството е „инструмент за вземане на решения с контролен капацитет върху финансовото и социалното поведение“⁸ и „има силата да влияе и променя поведението и икономическите решения със социални и обществени последици.“⁹ Създаването на регулаторна рамка за счетоводството в ИИ би създавало „усещане за сигурност на пазарите и в професията.“¹⁰ Авторите отбелязват, че счетоводството, особено когато е съчетано с ИИ, може да „създава рискове и възможни морални опасности.“¹¹ Те категорично твърдят, че макар да има класификация на рисковете, счетоводството остава извън обхвата на регулацията, въпреки че разполага с характеристики, типични за високорискови дейности. Обобщено, счетоводството е представено като:

- информационна система с капацитет за поведенческо влияние;
- потенциален източник на морален риск чрез манипулиране на стойности;
- дейност със социални последици при използване на ИИ модели.

Авторите предлагат включването на счетоводната професия в регулаторните категории на ИИ с цел осигуряване на юридическа сигурност и етична отчетност. Те също изтъкват ролята на заинтересованите страни – професионални организации, потребители на финансови услуги и

⁶ Oprea et al. (2022): Accounting for the future: practice, Artificial Intelligence and regulation, DOI: 10.2478/picbe-2022-0076, pp.817-826, ISSN 2558-9652.

⁷ Пак там.

⁸ Пак там.

⁹ Пак там, pp. 818.

¹⁰ Пак там.

¹¹ Пак там.

технологични компании – в разработването на регулаторна рамка, отчитаща спецификите на счетоводството.

5.2 Изследване на Golpayegani et al. (2023)¹²:

Изследването на Golpayegani и колектив (2023) е насочено към детайлен анализ на определението „високорискови системи“ в рамките на Акта за ИИ. Те представят методологичен инструмент — VAIR (Vocabulary for AI Risk), който цели стандартизация на риска и улесняване на съответствието с регламента.

Изследването анализира клаузите, определящи критериите за високорисков изкуствен интелект (ИИ), за да улесни идентифицирането на потенциални високорискови приложения на ИИ. Авторите разработват отворен речник за рисковете от ИИ (VAIR), който има за цел да подпомогне идентифицирането и документирането на рискове чрез предоставяне на общ речник, улесняващ споделянето на знания и оперативната съвместимост между участниците във веригата на стойността на ИИ. VAIR е формална таксономия за представяне на йерархии от концепции за ИИ и риск. Той позволява създаване на правила за определяне на високорисков ИИ, детайлно моделиране на системи с ИИ и информация, свързана с управлението на риска от ИИ, както и генериране на машинно четима документация.

Изследването на Golpayegani и колектив се откроява с няколко ключови извода:

- липсата на яснота в дефинирането на рискови дейности поражда правна несигурност. В допълнение, глобален консенсус по отношение на високорисковите области, дефинирани от Акта за ИИ, е малко вероятен, което предопределя множество различни класификации, основани на риска, в различни юрисдикции.
- нужна е съвместимост между AI стандартите (ISO, CEN-CENELEC) и правната рамка;
- използването на структурирани, автоматизирани подходи като VAIR подпомага оценката на риска особено при „пристрастие в системите с ИИ“¹³ и „оценка на точността“¹⁴.

VAIR е създаден въз основа на пет основни концепции, идентифицирани от авторите чрез дълбок анализ на Приложение III от Регламента за ИИ. Тези концепции служат като градивни елементи за разбиране на високорисковите случаи на употреба на ИИ:

---

¹² Golpayegani et al. (2023): To Be High-Risk, or Not To Be – Semantic Specifications and Implications of the AI Act's High-Risk AI Applications and Harmonised Standards, Conference: FAccT '23: the 2023 ACM Conference on Fairness, Accountability, and Transparency, Chicago, IL, USA, June 2023, ISBN:979-8-4007-0192-4, DOI: <https://doi.org/10.1145/3593013.3594050>

¹³ Пак там.

¹⁴ Пак там.

- **домейн (Domain):** областта или сектора, в който системата с ИИ е предназначена да се използва;
- **предназначение (Purpose):** целта, която трябва да бъде постигната чрез използване на система с ИИ;
- **възможност на ИИ (AI capability):** технологичната способност на системата с ИИ, която позволява реализирането на нейното предназначение (напр. биометрична идентификация);
- **потребител на ИИ (AI user):** всяко физическо или юридическо лице, включително публичен орган, агенция или друг орган, под чиято власт се използва системата;
- **субект на ИИ (AI subject):** лицето, което е обект на използването на ИИ.

За финансовия сектор това изследване дава основа за изграждане на собствена терминология и вътрешна методология за управление на рисковете при използване на ИИ. Внедряването на инструменти като VAIR би улеснило одитите, контролните процедури и етичната проверка на алгоритми.

5.3 Изследване на Миткова, М. (2023)¹⁵:

В български контекст Миткова, М. (2023) изследва внедряването на иновации в счетоводната дейност. Чрез емпирично изследване на български счетоводни предприятия тя достига до важни заключения:

- инструменти като роботизирана автоматизация на процеси (RPA), изкуствен интелект и анализ на данни (AI&DA), системи за планиране на ресурсите на предприятието (ERP) и OCR софтуери не са разпространени в сектора;
- основните ползи от иновации в счетоводната дейност включват повишаване на точността и ефективността;
- основните рискове са свързани с защита на данните, киберсигурността и липсата на квалификация;
- необходимост от задълбочен анализ на ползите и рисковете за поверителността на информацията при избора на технологично решение.

Миткова, М. акцентира върху необходимостта от стратегическо управление на иновациите в счетоводството и подчертава, че липсата на достатъчно дигитални и ИКТ умения и компетенции е основна причина за забавяне на внедряването на цифрови решения.

---

¹⁵ Миткова, М. (2023) Внедряване на дигитални инструменти и иновации в счетоводната практика – възможности и перспективи, бр. 3/2023 г., стр. 1 – 13, е-списание на ИДЕС, ISSN 1314-8990.

В обобщение от проучването можем да посочим, че в българската счетоводна дейност използването на изкуствен интелект (ИИ) за обработка и анализ на данни не е широко приложимо, но е необходимо обучение за повишаване на дигиталните и ИКТ умения и компетенции на счетоводителите, което би включвало и практическото приложение на ИИ инструменти.

5.4 Общи изводи от трите изследвания

Общият синтез на трите изследвания сочи следното:

- счетоводството е изложено на рискове, някои от които могат да бъдат значителни, докато други изискват общи мерки за прозрачност, за да се гарантира информираност и да се смекчат потенциалните вреди;
- нужна е координация между законодатели, професионални общности и технологични доставчици. Тази теза е силно подкрепена от всички източници. (В допълнение, регламентът за ИИ на ЕС предвижда създаването на органи за управление като Службата по ИИ, Съвета по ИИ и Консултативния форум, които имат за цел да улеснят координацията между държавите членки, индустрията, академичните среди, гражданското общество и организациите за стандартизация);
- разработването на вътрешни кодекси и стандарти следва да стъпи на научни и практико-приложни основи. Този аспект е добре подкрепен от регламента и литературните източници. Регламентът изисква хармонизираните стандарти и общите спецификации да отразяват общопризнатите съвременни технически постижения в областта на ИИ.

6. Предложение за Кодекс за поведение в счетоводната професия при използване на изкуствен интелект

Въз основа на направения регулаторен и академичен анализ счетоводната професия се нуждае от специфичен етичен и професионален документ, който да отрази особеностите при използване на ИИ в практиката. Предлагаият Кодекс за поведение трябва да обхване следните основни направления:

6.1 Цели на кодекса

- да установи етични принципи за използване на ИИ в счетоводството. Макар че счетоводството не е изрично споменато в регламента, то трябва да спазва общи етични норми;
- да улесни съответствието с Регламент (ЕС) 2024/1689. Кодексите за поведение, според Регламента, са предназначени да улеснят прилагането на неговите изисквания и да се гарантира „последователно и ефективно прилагане“;

- да дефинира отговорностите на счетоводителите и организациите при внедряване на ИИ. Внедрителите (които в случая биха били счетоводни предприятия или счетоводители, използващи ИИ) „следва по-специално да предприемат подходящи технически и организационни мерки, за да гарантират, че използват високорискови системи с ИИ в съответствие с придружаващите ги инструкции за употреба“. Също така „внедрителите имат решаващо значение за информирането на физическите лица“;
- да минимизира риска от злоупотреби, грешки и нарушения на личните права. Регламентът за ИИ е изграден върху „основан на риска подход“ с цел да „се осигури защита срещу вредните последици от системите с ИИ“ и да се забранят „неприемливи практики“ като „манипулативни и експлоататорски практики“.

6.2 Основни принципи

- **прозрачност:** всички действия, базирани на алгоритми, трябва да бъдат обясними и разбираеми за клиента и за счетоводителя;
- **отчетност:** човешкият надзор не може да бъде напълно делегиран на машина. Последната дума трябва да бъде на счетоводителя;
- **поверителност:** обработването на данни с ИИ трябва да съответства на GDPR и на локалните закони за защита на личните данни;
- **справедливост:** да не се допуска дискриминация или пристрастие при автоматизирани анализи и препоръки.

6.3 Стандарти за внедряване на ИИ в счетоводната практика

- провеждане на предварителна оценка на риска от всяка ИИ-система преди нейното използване;
- установяване на механизми за проследимост и валидация на алгоритми;
- задължително документиране на решенията, взети от ИИ и прегледани от човек;
- изискване за наличие на екип от професионалисти, преминали обучение по ИИ етика.

6.4 Етични ангажименти на счетоводителя

- да не използва ИИ с цел прикриване на грешки или манипулации на отчетна информация;
- да защитава интересите на клиента дори когато това влиза в конфликт с предложенията на ИИ;
- да информира клиента за степента на автоматизация в услугата;

- да отказва работа със софтуерни решения, които нарушават принципите на етичното счетоводство.

6.5 Вътрешна регулация и наблюдение

- изграждане на вътрешни одитни процедури за контрол на алгоритмите;
- възможност за външен одит от независима институция или професионален орган;
- регулярна оценка на ефектите от ИИ върху професионалните решения и практики.

6.6 Приложение и актуализация

- Кодексът трябва да бъде приет от професионалните организации;
- подлежащ е на периодичен преглед и актуализация в контекста на нови регулации и технологии.

7. Заключение и препоръки

Регламент (ЕС) 2024/1689 поставя нов стандарт в подхода към изкуствения интелект, като предлага правна рамка, основана на оценка на риска, прозрачност и защита на основните права. Въпреки че счетоводният сектор не е директно посочен като високорисков в регламента, анализът показва, че редица негови дейности – като оценка на кредитоспособност, автоматизирано профилиране, анализ по ЗМИП и използване на ИИ в управлението на персонал – могат да попаднат в обхвата на стриктните изисквания на законодателството. Наред с това използването на ИИ инструменти за създаване на съдържание или автоматизирано ценообразуване изисква прилагането на задължителни мерки за прозрачност.

Обобщено, счетоводната професия следва да приеме проактивен подход към внедряването на ИИ, като съчетава технологичните възможности с етична отговорност и правна съобразност. Изграждането на вътрешни механизми за контрол, обучение по етика и разработването на професионални кодекси за поведение ще бъдат ключови за адаптирането на сектора към новите регулаторни реалности. В този контекст предложението за Кодекс за поведение представлява важна стъпка към осигуряване на балансирано, сигурно и отчетно прилагане на ИИ в счетоводната практика.

Библиографска справка:

1. Закон за мерките срещу изпиране на пари, обн., ДВ, бр. 27 от 2018 г., посл. изм., ДВ, бр. 70 от 2024 г.
2. Закон за мерките срещу финансиране на тероризма, обн., ДВ, бр. 16 от 2003 г., посл. изм. и доп., ДВ, бр. 84 от 2023 г.
3. Миткова, М. (2023) Внедряване на дигитални инструменти и иновации в счетоводната практика – възможности и перспективи, бр. 3/2023 г., стр. 1 – 13, е-списание на ИДЕС, ISSN 1314-8990.
4. Регламент (ЕС) 2023/988 на Европейския парламент и на Съвета от 10 май 2023 година относно общата безопасност на продуктите, за изменение на Регламент (ЕС) № 1025/2012 на Европейския парламент и на Съвета и на Директива (ЕС) 2020/1828 на Европейския парламент и на Съвета и за отмяна на Директива 2001/95/ЕО на Европейския парламент и на Съвета и на Директива 87/357/ЕИО на Съвета, PE/79/2022/REV/1, ОВ L 135, 23.05.2023 г.
5. Регламент (ЕС) 2024/1689 на Европейския парламент и на Съвета от 13 юни 2024 година за установяване на хармонизирани правила относно изкуствения интелект и за изменение на регламенти (ЕО) № 300/2008, (ЕС) № 167/2013, (ЕС) № 168/2013, (ЕС) 2018/858, (ЕС) 2018/1139 и (ЕС) 2019/2144 и директиви 2014/90/ЕС, (ЕС) 2016/797 и (ЕС) 2020/1828 (Акт за изкуствения интелект) (Текст от значение за ЕИП), ОВ L, 2024/1689, 12.07.2024 г.
6. Golpayegani et al. (2023): To Be High-Risk, or Not To Be – Semantic Specifications and Implications of the AI Act's High-Risk AI Applications and Harmonised Standards, Conference: FAccT '23: the 2023 ACM Conference on Fairness, Accountability, and Transparency, Chicago, IL, USA, June 2023, ISBN:979-8-4007-0192-4, DOI: <https://doi.org/10.1145/3593013.3594050>
7. Oprea et al. (2022): Accounting for the future: practice, Artificial Intelligence and regulation, DOI: 10.2478/picbe-2022-0076, pp.817-826, ISSN 2558-9652.

**ARTIFICIAL INTELLIGENCE AND THE ACCOUNTING PROFESSION:
REGULATORY CHALLENGES AND ETHICAL GUIDELINES UNDER
REGULATION (EU) 2024/1689**

Milena Mitkova, PhD student

International Business School Botevgrad, Bulgaria

E-mail: bgaccountant.mail@abv.bg

Keywords:	Summary
Artificial Intelligence Accounting Regulatory risk Transparency	<i>This article examines Regulation (EU) 2024/1689 on artificial intelligence and its impact on the financial sector and the accounting profession. Based on the regulatory framework and academic sources, it analyzes the types of risks arising from the use of AI in various financial and accounting practices – from high-risk applications such as automated profiling and credit assessment to lower-risk activities that still require transparency. A draft Code of Conduct is also presented, aimed at providing an ethical and professional framework for the implementation of AI in accounting.</i>